

АНАЛІЗ ЧУТЛИВОСТІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ДО ПАНДЕМІЇ COVID-19

Юрчишена Л. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна

e-mail: l.yurchishena@donnu.edu.ua

ORCID iD: 0000-0002-5904-0758

Петренко Ю. О., Master of Finance, Banking and Insurance, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

e-mail: petrenko-i@donnu.edu.ua

ORCID iD: 0000-0002-2693-0762

***Анотація.** Метою статті є аналіз чутливості зміни публічних фінансів України в умовах Covid-19 та оцінка напрямків фінансування заходів по боротьбі з пандемією. При написанні статті застосовано метод узагальнення для аналізу поглядів науковців щодо впливу Covid-19 на публічні фінанси; аналітичні методи дослідження, такі як аналіз рядів динаміки, показники абсолютних і відносних темпів приросту для виявлення тенденцій і наслідків впливу Covid-19 на публічні фінанси України; метод TRAMO/SEATS в програмі DEMETRA для коригування ВВП на показник сезонності; графічний метод для наочного подання результатів дослідження. За результатами дослідження виявлено чинники і проаналізовано зміну реального ВВП в динаміці; оцінено динаміку доходів і видатків державного і місцевого бюджетів, виявлено рівень їх чутливості в умовах Covid-19, визначено рівень потенційних втрат державного бюджету України від фактичного невиконання; проаналізовано напрямки фінансування заходів по боротьбі з Covid-19. Практична значимість статті полягає в аналізі чутливості публічних фінансів в умовах Covid-19.*

***Ключові слова:** публічні фінанси, доходи, видатки, державний бюджет, місцевий бюджет, Covid-19.*

SENSITIVITY ANALYSIS OF PUBLIC FINANCES TO THE COVID-19 PANDEMIC

Yurchyshena Liudmyla, PhD in Economics., Associate Professor, Associate Professor of Finance and Banking, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

e-mail: l.yurchishena@donnu.edu.ua

ORCID iD: 0000-0002-5904-0758

Petrenko Yuliia, магістр з фінансів, банківської справи та страхування, Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця, Україна

e-mail: petrenko-i@donnu.edu.ua

ORCID iD: 0000-0002-2693-0762

***Abstract.** The purpose of the article is to analyze the sensitivity of changes in public finances in Ukraine in the context of Covid-19 and to assess the areas of funding for measures to combat the pandemic. In writing the article, a generalization method was used to analyze the views of scientists on the impact of Covid-19 on public finances; analytical research methods, such as analysis of time series, indicators of absolute and relative growth rates to identify trends and consequences of the impact of Covid-19 on the GDP of Ukraine, changes in state and local budgets; the TRAMO / SEATS method in the DEMETRA program to adjust GDP for seasonality; graphical method for visual presentation of research results.*

The study examines the views of foreign and domestic scientists on the impact of the Covid-19 pandemic on public finances, the behavior and change of government strategy, measures to mitigate the impact of the crisis at both local and national levels. The change of Ukraine's real GDP in dynamics taking into account the seasonal factor is analyzed, the factors that caused its change are determined, in particular, reduction of domestic demand in the country, introduction of quarantine restrictions, shutdown of certain sectors of the economy, reduction of services, closing borders, etc.; the dynamics of revenues and expenditures of the state and local budgets is estimated, the level of sensitivity in the conditions of Covid-19 is revealed, the basic tendencies are outlined; it was found that the degree of sensitivity to the Covid-19 pandemic is higher in local budgets than in the state; the analysis of execution of incomes and expenses of the state budget is carried out, the level of potential losses from their actual non-fulfillment is defined; the directions and level of financing of measures to combat Covid-19 are analyzed. The practical significance of the article is to analyze the sensitivity of public finances, changes in their volume and structure, to determine the factors that led to these changes in the Covid-19.

***Keywords:** public finances, revenues, expenditures, state budget, local budget, Covid-19.*

JEL Classification: E600, E620, H720

Постановка проблеми. Глобальна фінансово-економічна криза зумовлена поширенням пандемії Covid-19 і запровадженням періодичного адаптивного карантину країнами спричинила зупинку, як світової, так і національної економіки. Наслідки пандемії Covid-19

вплинули на публічні фінанси, зокрема, на обсяги доходів країни та здатність органів державної і місцевої влади здійснювати видатки. Зміна пріоритетності у фінансуванні певних статей відобразилася на структурі видатків, як державного, так і місцевих бюджетів. Уряд змушений був вжити ряд пом'якшувальних заходів щодо зменшення наслідків і масштабності кризи, підтримки сфери охорони здоров'я, громадського порядку та бізнесу. Зупинка економічної активності бізнесу, нездатність вчасно відреагувати на виклики зовнішнього середовища, змінити формат діяльності, все це призвело, з однієї сторони, до скорочення персоналу і втрату доходів, а з іншої, до зростання рівня безробіття та зменшення доходів держави. У цих умовах питання чутливості публічних фінансів до наслідків пандемії Covid-19 набуває все більш актуального значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Криза викликана Covid-19 підкреслила необхідність зміни системи управління публічними фінансами, як на державному, так і місцевому рівнях, враховувати обмеження щодо розподілу бюджетного фінансування, перерозподілу публічних фінансів в адаптивних умовах задля стимулювання витрат у пріоритетні сфери фінансування. Адаптивність публічних фінансів, як зазначає Gupta S., Varou N., є одним із принципів стійкості системи, що дозволяє гнучко реагувати на виклики, забезпечуючи швидкий перерозподіл коштів на всіх рівнях [1].

Неочікувані виклики, що стали перед державою в умовах Covid-19 потребували швидкої реакції уряду на переорієнтацію державних витрат щодо підтримки економіки, як зазначають Varou N., Wang D., Pescetto C., Kutzin J, такі заходи уряди країн мають реалізовувати задля врахування нових економічних і фіскальних обмежень, корегування доходів бюджету [2].

Досліджуючи світовий досвід, Прутська О.О. оцінює ефективність застосування вітчизняних антикризових заходів в умовах пандемії Covid-19, визначає, що фінансування наслідків кризи в Україні є невисокими і недостатньо ефективними порівняно з міжнародним досвідом [3].

Варналії З. С., Чеберяко О. В., Баженова О. В., Нікитенко Д. В., Білик Р. Р. досліджуючи стратегічні пріоритети бюджетної політики України, її адаптивність в умовах пандемії Covid-19, пропонують основні напрямки їх реалізації, так як наразі ефективність бюджетної політики є відносно низькою, а уряд недостатньо відреагував на виклики пов'язані з глобальною кризою [4].

Фугело П., Савіцька С. досліджують вплив пандемії Covid-19 на доходи місцевих бюджетів, зазначаючи, що їх скорочення обумовлено гальмування економіки, змінами податкового законодавства та фінансовими важелями органів місцевого самоврядування щодо зменшення податкового навантаження на малий бізнес та фінансових втрат під час карантину [5].

Дмитровська В. С., Кохан І. В. розглядають тенденції формування доходів місцевих бюджетів, оцінюють вплив податкових новацій в умовах пандемії на здатність місцевих бюджетів формувати доходи, пропонують заходи щодо подолання негативних наслідків карантину [6].

Регіональний погляд на наслідки пандемії здійснюють Сторонянська І. З., Бенюк Л. Я. [7] відзначаючи про різний ступінь гнучкості та реакції на пандемію Covid-19, при цьому зазначають, що саме здатність бізнесу змінюватися і задовольняти попит в новій реальності позитивно впливає на економічний розвиток об'єднаних територіальних громад.

Вивчення наслідків пандемії на фінансову стійкість охорони здоров'я, залежність від фіскальної політики здійснювала Степанова О.В., зазначаючи, що зростання витрат на охорону здоров'я і соціальний захист населення є незворотнім процесом в умовах Covid-19, тому формування фіскального простору для задоволення потреб і подолання наслідків кризи повинно реалізовуватися на етапі розробки і затвердження бюджету [8].

Дослідження наслідків пандемії на економіку країни представлені на національному рівні, де порівнюється зміна ВВП України та країнами ЄС, визначаються складові ВВП, які зумовили його падіння впродовж пандемії, оцінюється динаміка діяльності провідних видів економічної діяльності та наслідки впливу як на макроекономічні показники, так і на державні і місцеві бюджети [9].

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однією із форм порушення фінансової рівноваги як на макро, так і мікро рівні є фінансова криза, що виникає внаслідок дії чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Тому, аналіз чутливості публічних фінансів до наслідків впливу пандемії COVID-19, зокрема, зміна доходів і видатків державного та місцевих бюджетів, фінансування та оцінка пріоритетності заходів по боротьбі з пандемією потребують подальшого дослідження.

Мета дослідження. Метою статті є аналіз чутливості зміни публічних фінансів України в умовах Covid-19 та оцінка напрямів фінансування заходів по боротьбі з пандемією.

Основний матеріал. Результати аналізу зміни реального ВВП у відсотках до відповідного кварталу попереднього року (рис. 1) показали, що починаючи з третього кварталу 2019 р. відбувається поступове зменшення приросту реального ВВП, 2020 рік демонструє негативний приріст показників, що досягає пікового значення у II кварталі 2020 р., -11,2 % порівняно з II кварталом 2019 р., що стало наслідком Covid-19. Значення ВВП за квартал було кориговано на сезонність методом TRAMO/SEATS в програмі DEMETRA [10].

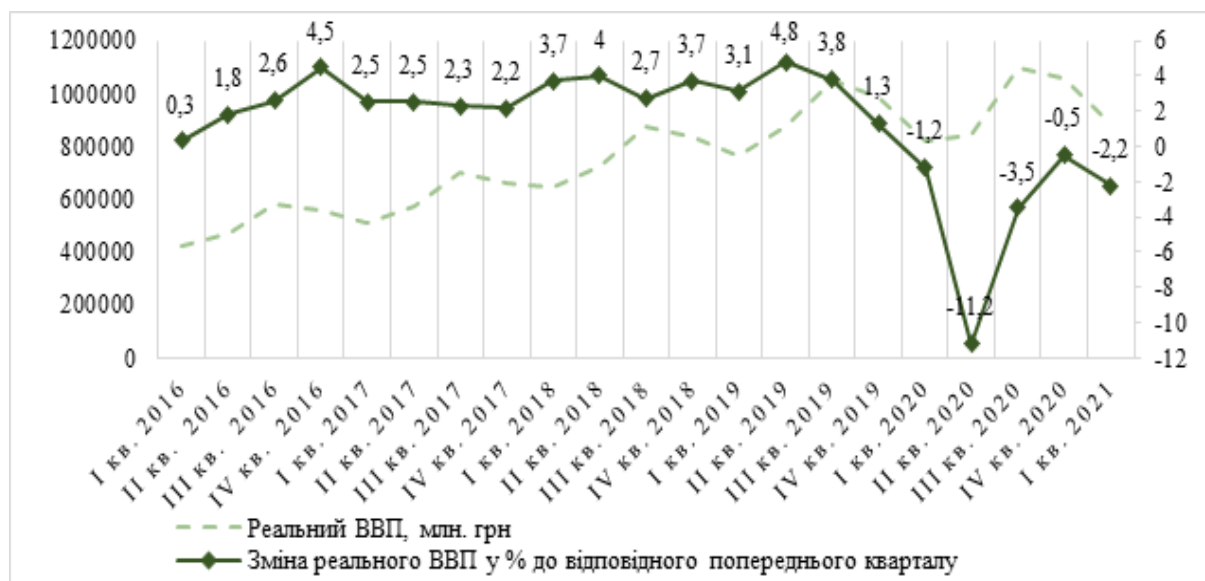

Рис. 1. Зміна реального ВВП у % до відповідного кварталу попереднього року
Джерело: складено авторами на основі [10]

Одним із чинників, що вплинув на різке скорочення ВВП в період пандемії є скорочення внутрішнього попиту в країні, зменшення або втримання на тому ж рівні доходів населення, зміна пріоритетів та структури споживчого кошика.

Визначальним чинником є запровадження карантину, зупинка діяльності цілих секторів економіки, скорочення агропромисловості, зменшення платоспроможності населення, зупинка або скорочення масштабів діяльності підприємств сфери послуг. Негативним явищем для бізнесу є відсутність підтримки з боку держави, проте зниження світових цін на нафту і газ сповільнило темпи падіння економіки України.

Шокове зниження реального ВВП впродовж другого півріччя 2019 р. і 2020 р. обумовлено сукупним впливом карантинних заходів, що реалізовувалися як на рівні регіонів, так і держави (зниження експорту, закриття кордонів, падіння цін на сировинну базу тощо).

Оцінюючи динаміку доходів державного і місцевого бюджетів (рис. 2) можна відзначити повторювану тенденцію в межах кварталів 2018-2021 рр., проте в III кварталі 2021 р. відбулося різке скорочення доходів державного бюджету майже в 4 рази, що не є характерним для попередніх періодів.

Темпи приросту доходів державного бюджету відносно кварталу попереднього року характеризуються негативною тенденцією, вже починаючи з II кварталу 2019 р., в IV кварталі ситуація загострилася, і в II кварталі 2020 р. досягла критичного рівня, а саме зниження майже на 33 %.

Послаблення карантинних обмежень, пом'якшення умов ведення бізнесу, запровадження короткострокових інструментів стимулювання економіки позитивно вплинули на скорочення темпів приросту доходів державного бюджету, зменшення обсягів недоотримання фінансових ресурсів відносно попередніх періодів.

Доходи місцевих бюджетів починаючи з 2018 року мають стійку тенденцію до зниження, що супроводжується незначним зростанням в IV кварталі кожного року. Проте, наслідки пандемії Covid-19 є більш відчутні для місцевих бюджетів, ніж державного, адже місцеві бюджети нездатні були відтворити доходну частину нарівні попередніх періодів, основними причинами є введення карантинних обмежень, сповільнення, а в деякі періоди зупинка бізнес-активності, заборона діяльності підприємств сфери послуг, надання послуг з перевезення,

або жорсткі обмеження їх діяльності, що суттєво вплинуло на доходи підприємств, як наслідок скорочення податкових надходжень. Ще одним негативним чинником стало погіршення очікувань споживачів та інвесторів, зміна структури попиту.

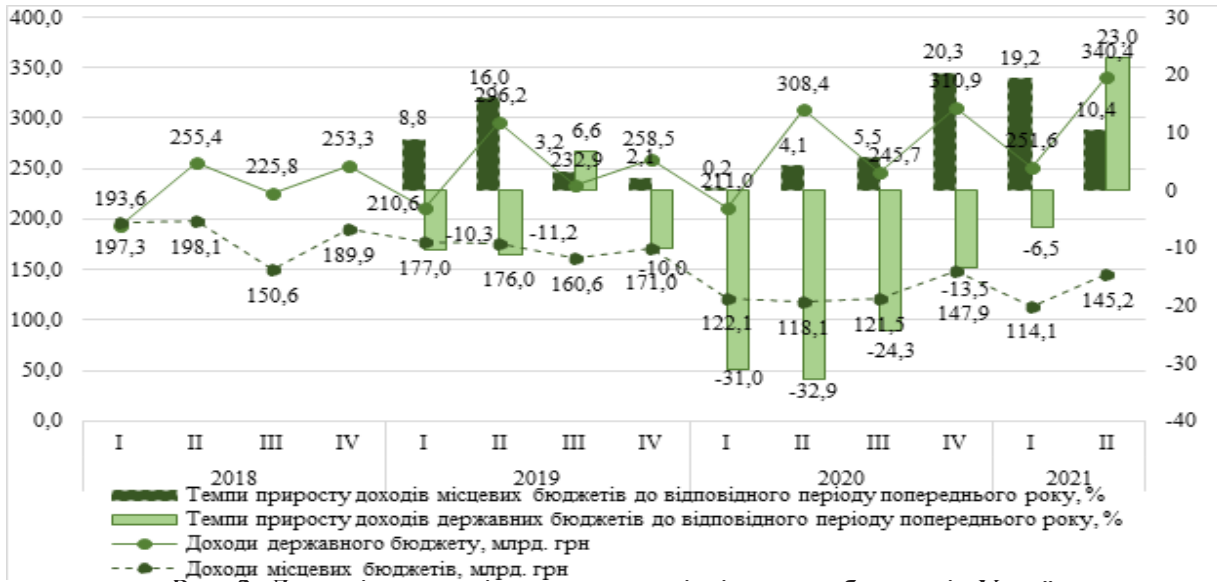

Рис. 2. Динаміка доходів державного і місцевого бюджетів України

Джерело: складено авторами на основі [11]

Covid-19 починаючи з III кварталу 2019 р. негативно вплинуло на темпи зростання доходів місцевих бюджетів, які зменшилися з 16 % у II кварталі 2019 р. до 0,1 % у I кварталі 2020 р. Пом'якшення карантинних обмежень і відновлення діяльності практично всіх секторів економіки, хоча і в менших масштабах, позитивно вплинули на поступове зростання доходів місцевих бюджетів.

Отже, як показують результати аналізу доходів, наслідки Covid-19 є досить неоднорідними для державного та місцевого бюджетів, що потребує прийняття рішень в умовах радикальної невизначеності на всіх рівнях влади. Диференційовані фактори в регіональному аспекті по різному впливають на зміну доходного потенціалу та видатки як окремого регіону, так і в цілому країні.

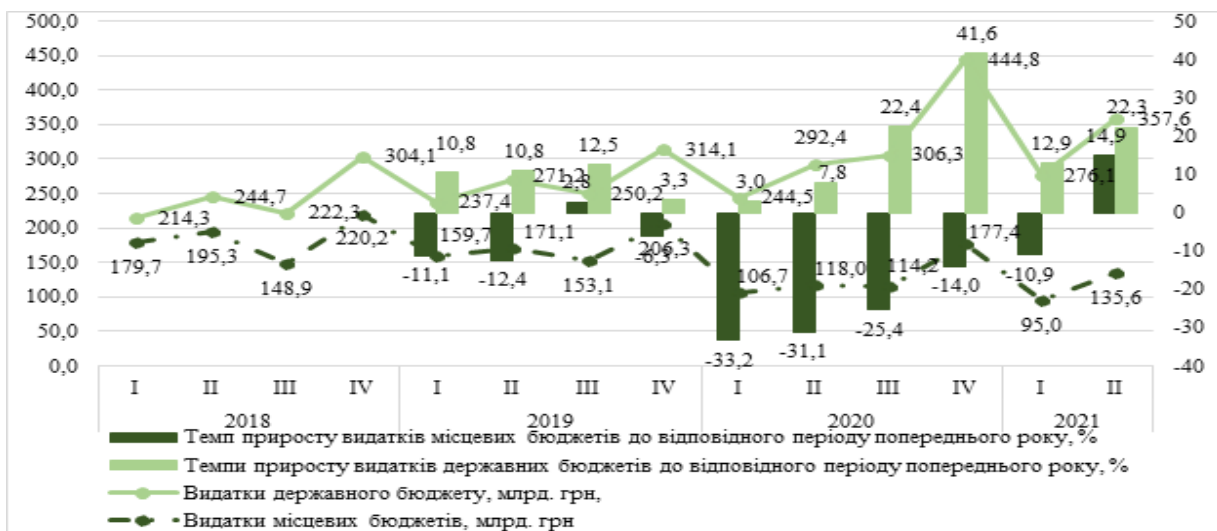

Рис. 3. Динаміка видатків державного і місцевих бюджетів України

Джерело: складено авторами на основі [11]

Видатки місцевих бюджетів в динаміці мають тенденцію до скорочення, що явно виражено в період жорстких карантинних обмежень I-III кварталу 2020 р., розмір яких в середньому нижче на 30 % відповідного періоду попереднього року. Протилежна тенденція притаманна видаткам державного бюджету, що супроводжується незначним приростом впродовж 2019-2021 рр.

Таблиця 1

Виконання доходів державного бюджету України

Показник	2018 р.		2019 р.		2020 р.		Потенційні втрати як % від фактичного виконання за		
	План	Факт	План	Факт	План	Факт	2018	2019	2020
Податкові надходження	760	753,8	846,7	799,8	826,3	851,1	-0,8	-5,5	3,0
Неподаткові надходження	171,4	164,7	176,0	186,7	227,3	212,9	-3,9	6,1	-6,3
Доходи від операцій з капіталом	0,5	0,7	1,2	0,2	0,7	0,1	40,0	-83,8	-85,7
Від органів державного управління	7,7	7,3	8,8	8,7	10,8	10,7	-5,2	-1,6	-0,9
Від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	2,4	1,5	1,5	1,1	1,8	1,02	-37,5	-28,6	-43,3
Цільові фонди	4,9	0,2	1,7	1,8	0,2	0,2	-95,9	4,1	0,0
Разом	946,9	928,2	1036,1	998,3	1067,1	1076,0	-2,0	-3,6	0,8

Джерело: складено авторами на основі [11]

Аналіз виконання державного бюджету за доходами показує, що потенційні втрати податкових надходжень спостерігалися в 2018-2019 рр. і становили 0,8 і 5,5 % відповідно, щодо неподаткових надходжень, то бюджет недоотримав 6,3 % або 24,8 млрд. грн відносно планових показників. Найбільшого впливу в умовах Covid-19 зазнали доходи від операцій з капіталом, як наслідок державний бюджет недоотримав 83,8 % (або 0,9 млрд. грн) і 85,7 % (або 0,6 млрд. грн) відповідно у 2019-2020 рр. Очікувані доходи від органів управління скоротилися на 5,2; 1,6 і 0,9 % відповідно, протягом 2018-2020 рр.

Доходи від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ планово становили 2,4-1,8 млрд. грн, проте фактично відбулося недофінансування на 37,5; 28,6 і 43,3% за період дослідження. Отже, в цілому недофінансування державного бюджету спостерігалося у 2018-2020 рр. на 2 і 3,6 % відповідно, в 2020 р. прогнози були більш реалістичні, тому планові показники в цілому були виконані на 108 %.

Таблиця 2

Виконання видатків державного бюджету України в період Covid-19

Видатки	Видатки державного бюджету, млрд. грн				Потенційні втрати як % від фактичного виконання за					
	2019 р.		2020 р.		2019 р.			2020 р.		
	План	Факт	План	Факт	План	Факт	+/-	План	Факт	+/-
Загальнодержавні функції	177,3	168,2	191,1	163,8	20,7	20,6	-0,1	18,7	14,5	-4,1
Оборона	109,0	106,6	118,1	120,4	12,7	13,1	0,3	11,5	10,7	-0,9
Громадський порядок, безпека та судова влада	146,7	142,4	148,1	157,7	17,2	17,5	0,3	14,5	14,0	-0,5
Економічна діяльність	84,7	72,4	94,2	168,9	9,9	8,9	-1,0	9,2	15,0	5,8

Охорона навколишнього природного середовища	7,7	6,3	8,2	6,6	0,9	0,8	-0,1	0,8	0,6	-0,2
Житлово-комунальне господарство	0,2	0,1	0,5	0,1	0	0	0	0	0	0
Охорона здоров'я	39,4	38,6	95,7	125	4,6	4,7	0,1	9,3	11,1	1,7
Духовний та фізичний розвиток	10,8	10,0	14,2	9,8	1,3	1,2	0,0	1,4	0,9	-0,5
Освіта	58,0	51,7	57,5	52,8	6,8	6,3	-0,4	5,6	4,7	-0,9
Соціальний захист та соціальне забезпечення	221,3	218,6	296,3	322,7	25,9	26,8	1,0	28,9	28,6	-0,3
Разом	855,1	814,9	1023,9	1127,8	100,0	100,0	0	100,0	100,0	0

Джерело: розраховано за даними [11]

Найбільшу частку в структурі видатків державного бюджету займають видатки на загальнодержавні функції, що по факту у 2019 р. становили 168,2 млрд. грн або 20,6 %, в 2020 р. їх плановий показник в структурі витрат становив 18,7 %, а фактичне виконання було реалізовано на 14,5 %, недовиконання - 4,1 %. Видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу зменшилися на 3 % в структурі видатків, видатки на економічну діяльність зросли з 8,9 до 15 %, що в абсолютному значенні становить більше, ніж в два рази з 72,4 до 168,9 млрд. грн.

Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення зросли протягом 2019-2020 рр. з 218,6 до 322,7 млрд. грн, що в структурі витрат становить 26,8 і 28,6 % відповідно.

Видатки на освіту протягом 2019-2020 рр. зросли лише на 1,1 млрд. грн, що становить 52,8 млрд. грн, проте в структурі видатків відбулося їх зменшення на 1,6 %. Всі інші витрати не є значними у видатках державного бюджету. Пандемія вплинула на зростання обсягу і частки витрат на охорону здоров'я, що зросли з 38,6 млрд. грн в 2019 р. до 125 млрд. грн в 2020 р.

За результатами аналізу видатків державного бюджету можна стверджувати про зміну їх структури, що є наслідком карантинних обмежень, зменшення економічної активності, фінансування закладів охорони здоров'я, скорочення поточних видатків, зростання видатки на оплату праці, що пов'язано із зростанням мінімальної заробітної плати, додаткових доплат працівникам охорони здоров'я, що працювали в ковідних відділеннях.

Уряд України задля швидко реагування на пандемію Covid-19 і фінансування заходів, у квітні 2020 р. створив тимчасову бюджетну програму «Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою Covid-19» за рахунок секвестр розподілу і внесення змін до бюджету. Метою створення фонду було фінансове забезпечення медичної і соціальної сфери, проте не всі кошти використовувалися за призначенням. Фактичне використання коштів з фонду становило 82,2 % (табл. 3).

Таблиця 3

Напрямки фінансування заходів по боротьбі з Covid-19

Сфера	Виділено коштів		Касові видатки		Фактично використано, %
	млн. грн	%	млн. грн	%	
Стимулювання економіки	26960,78	33,3	26407,32	39,7	97,9
Охорона здоров'я	22445,06	27,7	19447,91	29,2	86,6
Соціальний захист	17441,38	21,6	12819,1	19,3	73,5
Забезпечення правопорядку	4486,91	5,5	4486,47	6,7	100,0
Соціальний захист (спецфонд)	5037,21	6,2	2797,67	4,2	55,5
Відновлення видатків	627,2	0,8	524,86	0,8	83,7
Освіта	52,45	0,1	41,91	0,1	79,9
Охорона здоров'я (спецфонд)	1376,7	1,7	0	0	0
Спецфонд державного бюджету	2486,09	3,1	0	0	0
Разом	80913,78	100	66525,24	100	82,2

Джерело: розраховано за даними [12]

За сферами використання найбільше видатків було спрямовано на стимулювання економіки 26407,32 млн. грн, що становить 39,7 % загальних видатків фонду. Дана сфера була профінансована на 97,9 %. Вагомою сферою фінансування була охорона здоров'я – 19447,91 млн. грн (частка фонду – 29,2 %), проте рівень фінансування є дещо нижчим і становив 86,6 %. Видатки на соціальний захист становили 12819,1 млн. грн, відсоток виконання яких 73,5 %. На 100 % профінансовано видатки на забезпечення правопорядку, інші сфери фінансування такі як освіта, відновлення видатків і видатки по спецфонду становлять близько 5 %.

По завершенню бюджетного року 17,8 % або 14,4 млрд. грн коштів Фонду не було розподілені, а сам процес розподілу був не зовсім логічним, адже за рахунок фонду здійснювалися витрати на дороги, доплати поліції, а запити на кошти з фонду не завжди мали цільове призначення.

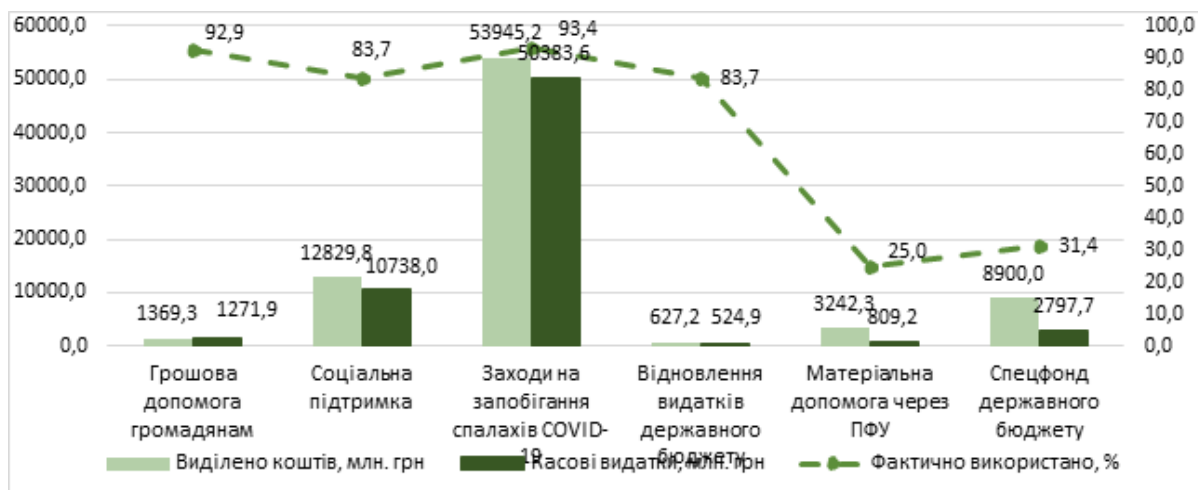

Рис. 4. Видатки за напрямками використання «Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою Covid-19»

Джерело: розраховано за даними [12]

В цілому найбільше видатків із «Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою Covid-19» в 2020 р. було спрямовано на заходи запобігання спалахів Covid-19, фактичне використання яких склало 50383,6 млн. грн або 93,4 % від планового показника. Фінансування соціальної підтримки здійснено в розмірі 10738,0 млн. грн або на 83,7 %, матеріальну допомогу через ПФУ профінансовано лише на 25 % або 809,2 млн. грн, на грошову допомогу громадянам виділено 12719 млн. грн, що становить 93 % від виділеної суми, на відновлення видатків державного бюджету витрачено 524,9 млн. грн або 83,7 % від виділеної суми.

Висновки. За результатами проведеного дослідження було виявлено вплив пандемії Covid-19 на розмір реального ВВП України та його квартальний приріст відносно попередніх періодів з урахуванням сезонного фактору. Виявлено, що в період Covid-19 відбулося різке скорочення ВВП, що обумовлено скороченням внутрішнього попиту в країні, запровадження карантинних обмежень, зупинки окремих секторів економіки, скорочення масштабів діяльності підприємств сфери послуг, закриття кордонів тощо.

Оцінка чутливості публічних фінансів в умовах пандемії Covid-19 показала, що більш вразливі є місцевих бюджетів, порівняно з державними, як за отриманими доходами, так і видатками, про що свідчить їх негативний приріст. Щодо державного бюджету, то пом'якшуючий вплив зумовило послаблення карантинних обмежень та введення антикризових заходів щодо послаблення впливу Covid-19 на всі сектори економіки. Фінансування антикризових заходів по боротьбі з Covid-19 в 2020 р. здійснювалося за рахунок секвестр розподілу і внесення змін до бюджету, проте не всі видатки використовувалися за призначенням, і рівень їх фактичного використання становив 82,2 %. Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є ідентифікація та оцінка ризиків місцевих і державних бюджетів в умовах Covid-19, розробка заходів щодо пом'якшення їх впливу на публічні фінанси.

Список літератури

1. Gupta S., Barroy H. The COVID-19 Crisis and Budgetary Space for Health in Developing Countries. URL: <https://www.cgdev.org/blog/covid-19-crisis-and-budgetary-space-health-developing-countries> (дата звернення: 20.09.2021).
2. Barroy H., Wang D., Pescetto C., & Kutzin J. How to budget for COVID-19 response? A rapid scan of budgetary mechanisms in highly affected countries. World Health Organization. 2020. URL: <https://p4h.world/en/node/8821>. (дата звернення: 15.09.2021).
3. Прутська О.О. Публічні фінанси України в умовах пандемії COVID-19. Інфраструктура ринку. 2021. №53. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/53-2021> (дата звернення: 18.09.2021).
4. Варналій З. С., Чеберяко О. В., Баженова О. В., Нікитенко Д. В., Білик Р. Р. Стратегічні пріоритети бюджетної політики України в умовах пандемії COVID-19. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2020. 4(35). С. 170-179.
5. Фугело П., Савіцька С. Вплив пандемії Covid-19 на наповнення місцевих бюджетів. Економічний дискурс. 2020. № 2. С 86-94.
6. Дмитровська В.С., Кохан І.В. Доходи місцевих бюджетів в умовах пандемії Covid-19. The actual problems of regional economy development. 2020. № 1.16. С. 180-190.
7. Сторонянська І. З., Бенівська Л. Я. Економіка регіонів України під дією викликів пандемії COVID-19. Регіональна економіка. 2020. № 2. С. 5-16.
8. Степанова О. В. Пандемія COVID-19 та фіскальна стійкість. Економіка і прогнозування. 2020. № 2. С. 7-20. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_20_2_07_uk.pdf (дата звернення: 10.09.2021).
9. Вплив COVID-19 на економіку і суспільство країни: підсумки 2020 року та виклики і загрози постпандемічного розвитку. Консенсус-прогноз. Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування. 2021. № 53.
10. Державна служба статистики України. Офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.09.2021).
11. Державний веб-портал бюджету для громадян. Офіційний вебсайт. URL: <https://openbudget.gov.ua/spending-agencies/graphic> (дата звернення: 15.09.2021).
12. Міністерство фінансів України. Офіційний вебсайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 15.09.2021).

References

1. Gupta, S. & Barroy, H. (2021). The COVID-19 Crisis and Budgetary Space for Health in Developing Countries. Retrieved from <https://www.cgdev.org/blog/covid-19-crisis-and-budgetary-space-health-developing-countries>. (accessed September 20, 2021).
2. Barroy, H., Wang, D., Pescetto, C. & Kutzin, J. (2020). How to budget for COVID-19 response? A rapid scan of budgetary mechanisms in highly affected countries. World Health Organization. Retrieved from <https://p4h.world/en/node/8821>. (accessed September 15, 2021).
3. Prutska, O. (2021). Public finances of Ukraine in the conditions of the Covid-19 pandemic. Market infrastructure. № 53. Retrieved from <http://www.market-infr.od.ua/uk/53-2021>. (accessed September 18, 2021). [In Ukrainian].
4. Varnalii, Z., Cheberyako, O., Bazhenova, O., Nikytenko, D. & Bilyk, R. (2020). Strategic priorities of budget policy of Ukraine in the conditions of the COVID-19 pandemic. Financial and credit activities: problems of theory and practice, 4 (35), 170-179. [In Ukrainian].
5. Fugelo, P. & Savitska, S. (2020). The impact of the Covid-19 pandemic on the filling of local budgets. The economic discourse. 2: 86-94. [In Ukrainian].
6. Dmytrovska, V. & Kokhan, I. (2020). Local budget revenues in the convention of the Covid-19 pandemic. The actual problems of regional economy development. 1.16: 180-190. [In Ukrainian].
7. Storonyanska I. Z. & Benovska L. Ya. The economy of the regions of Ukraine under the influence of the challenges of the COVID-19 pandemic. Regional economy, (2), 5-16. [In Ukrainian].
8. Stepanova, O. (2020). Covid-19 pandemic and fiscal sustainability. Economics and forecasting. № 2. (accessed September 10, 2021). [In Ukrainian].
9. The impact of COVID-19 on the country's economy and society: the results of 2020 and the challenges and threats of post-pandemic development. Consensus forecast. Department of

Strategic Planning and Macroeconomic Forecasting. № 53. 2021. [In Ukrainian].

10. State Statistics Service of Ukraine (2019). Official web-site. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (accessed September 12, 2021). [In Ukrainian].

11. State web portal of the budget for citizens. Official site. Retrieved from <https://openbudget.gov.ua/spending-agencies/graphic>. (accessed September 15, 2021). [In Ukrainian].

12. Ministry of Finance of Ukraine. Official site. Retrieved from <https://mof.gov.ua/en>. (accessed September 15, 2021). [In Ukrainian].